

Informace pro žadatele: Certifikace svařečů

1. Všeobecně

Tento dokument podává žadateli o zkoušku (nebo zkoušky) v oblasti tavného svařování a pájení kovů základní informace o požadavcích na zkoušku a jejím průběhu. Tento postup vychází z dokumentu Postup certifikace svařečů certifikačního orgánu pro certifikaci osob STAVCERT.

Tento dokument obsahuje také postup pro schvalování svařečů pro oblast tlakových zařízení v rámci Uznané nezávislé organizace (UNO).

Certifikační orgán pro certifikaci osob STAVCERT je akreditován Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. pod označením P3026. Český institut je signatářem vzájemné dohody o uznávání, certifikáty vydané STAVCERTem jsou tímto uznávány po celém světě.

STAVCERT je dále držitelem oprávnění pro uznanou nezávislou organizaci pro schvalování pracovníků pro provádění nerozebíratelných spojů konstrukčních dílců tlakových zařízení kategorií II, III a IV podle bodu 3.1.2 přílohy č.1 k NV č. 219/2016 Sb.

STAVCERT má sídlo v Praze, Jablonského 640/2, Praha 7, ale pracoviště pro oblast svařování a certifikace osob je v Brně, Veveří 2581/ 102, 616 00 Brno.

Pokud nám budete něco posílat poštou, používejte, prosím, adresu brněnského pracoviště.

1.2 Normy pro zkoušky svařečů

Certifikační orgán provádí zkoušky v následujících oblastech a podle následujících technických norem:

<i>Označení technické normy</i>	<i>Akreditace</i>
ČSN EN ISO 9606-1 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 1: Oceli	Ano
ČSN EN ISO 9606-2 Zkoušky svářečů - Tavné svařování – Část 2: Hliník a hliníkové slitiny	Ano
ČSN EN ISO 9606-3 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 3: Měď a slitiny mědi	Ano
ČSN EN ISO 9606-4 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 4: Nikl a slitiny niklu	Ano
ČSN EN ISO 9606-5 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 5: Titan a slitiny titanu, zirkon a slitiny zirkonu	Ano
ČSN EN 287-6 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 6: Litina	Ano
ČSN EN ISO 9606-1 Zkoušky svářečů - Tavné svařování - Část 1: Oceli ČSN EN ve spojení s doplňkovou zkouškou dle 12732+A1 Zařízení pro zásobování plynem - Svařované ocelové potrubí - Funkční požadavky, čl. 10.2, odst. 3	Ano
ČSN EN ISO 14732 Svářečský personál - Zkoušky svářečských operátorů a seřizovačů pro mechanizované a automatizované svařování kovových materiálů	Ne
ČSN EN ISO 13585 Tvrdé pájení - Kvalifikační zkouška páječů a operátorů tvrdého pájení	Ne
ČSN EN ISO 17660-1 Svařování - Svařování betonářské oceli - Část 1: Nosné svarové spoje	Ne
ČSN EN ISO 17660-2 Svařování - Svařování betonářské oceli - Část 1: Nenosné svarové spoje	Ne

Sloupec „Akreditace“ označuje oblasti a technické normy, které jsou předmětem akreditace Českým institutem pro akreditaci.

Dále STAVCERT dle oprávnění pro UNO vystavuje Certifikát o schválení svařeče pro provádění nerozebíratelných spojů na tlakových zařízeních (podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/68/EU a dle Nařízení vlády NV 219/2016).

STAVCERT dále provádí neakreditované zkoušky personálu podle normy ČSN 050705 Zaškolení pracovníků a základní kurzy svařečů (včetně zajištění doškolení a přezkoušení svařeče a zaškoleného pracovníka z bezpečnostních ustanovení).

Odkazy na uvedené normy jsou v dalším textu nahrazeny zněním „**Normy pro zkoušky svařečů**“.

1.4 Místo zkoušky

Zkoušky se konají:

- ve schválených svařečských školách (SSŠ) nebo
- na jiném schváleném pracovišti (JSP)

Zkoušky probíhají pouze na pracovištích, která jsou pro dané zkoušky vhodná. Technickou vhodností pracoviště prověřuje pracovník certifikačního orgánu, zpravidla pověřený zkušební orgán.

Pokud si žadatel přeje provést zkoušku na jiném pracovišti, je nutné toto pracoviště prověřit a schválit. Mimo prověření technické způsobilosti pracoviště pro daný druh svařování je nutný souhlas majitele (provozovatele) tohoto pracoviště.

2. Registrace žádosti o certifikaci svařečů tavného svařování kovů nebo také o schválení svařeče pro PED

Cílem tohoto postupu je zajistit nezbytné identifikační údaje o žadateli a druh zkoušky, kterou si žadatele přeje provést, a připravit podmínky pro provedení této zkoušky.

2.1 Žádost o zkoušku / certifikaci

Žádost žadatel podává na formuláři Žádost o zkoušku (část A společného formuláře F14).

Úmysl podat žádost o zkoušku musí být ze strany žadatele komunikován v dostatečné předstihu, aby bylo možno zkoušku zajistit. Žádost musí být podána (včetně podpisu žadatele) nejpozději před zahájením zkoušky.

2.2 Další požadavky pro připuštění svařeče ke zkoušce

K praktické zkoušce musí být žadatel vybaven vhodným pracovním oděvem, obuví a příslušnými osobními ochrannými pomůckami.

Žadatele se musí prokázat dokladem o zdravotní způsobilosti. Pro všechny druhy zkoušek svařečů musí mít žadatel platnou lékařskou prohlídku. Prohlídka nesmí být starší než 4 roky v případě svařeče do 50 let a ne starší než 2 roky v případě svařeče staršího 50 let. V případě zkoušek na jiném schváleném pracovišti může zaměstnavatel určit jinou lhůtu v souladu se svojí dokumentací BOZP.

Ke zkoušce nebudou připuštěny osoby, u kterých je podezření, že jsou pod vlivem alkoholu nebo omamných látek.

Žadatel bude před zahájením zkoušky seznámen s pracovními riziky a opatřeními pro jejich snížení a specifickými podmínkami BOZP a PO na pracovišti, kde bude zkouška prováděna.

3. Zkoušky svařečů

Zkoušky vede a jednotlivé žadatele zkouší pověřený zkušební orgán.

Zkoušky se skládají z:

- a) Zkoušky odborných znalostí (pouze pokud ji vyžaduje „norma pro zkoušky svařečů“ nebo pokud ji vyžaduje žadatel, u schválení svařečů)
- b) Zkoušky odborných znalostí a znalostí svařování tlakových zařízení PED (pouze v případě žádosti o schválení svařeče pro PED)
- c) Praktické zkoušky

3.1 Zkouška odborných znalostí technologie svařování

Žadatelé, kteří žádají o zkoušku odborných znalostí, budou mít v certifikátu uveden záznam o absolvování odborné zkoušky. Tito žadatelé se podrobí zkoušce z odborných znalostí technologie svařování z následujících oblastí:

- Svařovací zařízení
- Metody svařování
- Základní materiál
- Přídavný materiál
- Bezpečnost a prevence
- Svařovací postup
- Příprava svarových spojů a provedení svarů
- Vady svarových spojů
- Kvalifikace svařeče

3.1.1 Provedení a vyhodnocení písemných testových otázek

Testová zkouška ze znalostí technologie svařování se skládá z odpovědí na soubor 20 otázek. Ke každé otázce jsou přiřazeny 3 odpovědi, ze kterých svařeč vybere a označí správnou. Pouze jedna odpověď je správná. Časový limit testové zkoušky je 30 minut. V odůvodněných případech může žadatel písemnou část vynechat a účastnit se pouze ústní zkoušky.

Testová zkouška ze znalostí z oblasti svařování tlakových zařízení se skládá z odpovědí na soubor 10 otázek. Ke každé otázce jsou přiřazeny 3 odpovědi, ze kterých svařeč vybere a označí správnou. Pouze jedna odpověď je správná. Časový limit testové zkoušky je 15 minut.

Vyhodnocení písemných testových otázek:

- a) Zkouška se považuje za vyhovující, dosáhne-li svařeč 80% a více správných odpovědí. Žadatel tímto zkoušku odborných znalostí splnil, nemusí se účastnit ústní zkoušky.
- b) Dosáhne-li svařeč méně než 80% správných odpovědí, podrobí se ústní zkoušce.

3.1.2 Ústní zkouška se záznamem (alternativní zkouška testových otázek)

Žadatel musí prokázat potřebné vědomosti z jednotlivých oblastí (viz bod 3.1) tak, aby bylo zřejmé, že bude schopen zvládnout problémy, které se vyskytují ve svařečské praxi. Žadatel musí mít ve všech předmětech znalosti nejméně na úrovni „dostatečné“. Žadatel má nárok na přiměřený čas na přípravu.

3.2 Praktická zkouška

3.2.1 Volba základních a svařovacích materiálů zkušebních kusů

Praktická zkouška se provádí na polotovarech z materiálů známé jakosti. Tvary a rozměry zkušebních kusů jsou uvedeny v „normách ČSN EN pro zkoušky svářečů“.

3.2.2 Volba rozměrů a počtů zkušebních kusů

Rozměry zkušebních kusů se volí podle „norem pro zkoušky svařečů“ nebo také předpisů pro PED tak, aby rozsahy kvalifikace v maximální míře pokryly požadavky ve výrobě nebo při montáži. Není-li možné požadovaný rozsah zabezpečit jednou zkouškou, může svařeč návazně (resp. současně) vykonat další zkoušku.

Minimální počty zkušebních kusů pro zkoušky svarů jsou stanoveny v „normách pro zkoušky svařečů“ nebo také v předpisech pro PED. ZO má právo rozšířit stanovené minimální počty zkušebních kusů s ohledem na další požadované nedestruktivní a destruktivní zkoušky svarů v souladu s požadavky „norem pro zkoušky svařečů“.

3.2.3 Průběh svařování zkušebních kusů

Dozor nad průběhem svařování provádí ZO, který posuzuje zručnost svařeče během svařování zkušebních kusů. Zjistí-li, že svařeč nemá technické schopnosti a základní znalosti z technologie svařování, nebo že svévolně porušil podmínky zkoušky, případně nedodržel pWPS / WPS, ukončí zkoušku jako nevyhovující. Opravnou zkoušku pak provádí svařeč v celém rozsahu.

Podmínky při praktické zkoušce podle „norem pro zkoušky svařečů“ nebo také v předpisech pro PED se musí shodovat s podmínkami, které jsou stanoveny ve pWPS/WPS.

3.3 Protokol o zkoušce svařeče

Protokol o zkoušce vyplňuje a zkoušku vyhodnocuje zkušební orgán.

3.4 Vyhodnocování zkušebních kusů

Všechny zkušební kusy se vyhodnotí podle požadavků příslušných „norem pro zkoušky svářečů“ nebo také v předpisech pro PED. Je-li hodnocení těchto zkušebních kusů nevyhovující, celá zkouška je hodnocena jako nevyhovující.

3.5 Opravné a náhradní zkoušky

Je-li zřejmé, že nevyhovující výsledek praktické zkoušky je způsoben metalurgickými nebo jinými vnějšími příčinami a ne nedostatečnou zručností svářeče, vykoná svářeč náhradní zkoušku, je mu vystaven nový Protokol o zkoušce svářeče (zkouška není považována za opravnou).

Pokud je nevyhovující výsledek praktické zkoušky způsoben nedostatečnou zručností žadatele nebo jeho nedostatečnými znalostmi technologie svařování, může mu být dána možnost opravné zkoušky. Před vykonáním opravné zkoušky mu může být také dán dostatečný čas pro doplňující výcvik. Tento výcvik však není vyžadován nebo poskytován certifikačním orgánem.

Průběh celé zkoušky respektive všech dílčích zkoušek - od data první zkoušky (zpravidla zkouška odborných znalostí a vizuální kontrola) do data poslední zkoušky (zpravidla zkouška rozlomením nebo ohybem) nesmí být delší než 3 měsíce.

3.6 Uložení zkušebních vzorků

Označené zkušební vzorky jsou uschovány na bezpečné místě po stanovenou dobu.

4. Žádost o vydání certifikátu a dohoda o využívání certifikátu

Žádost o vydání a dohoda o využívání certifikátu je část společného formuláře F14.

Podmínkou pro vystavení certifikátu je podpis žadatele v této části formuláře. Žadatel se zavazuje ke korektnímu a zodpovědnému využívání certifikátu.

5. Kontrola podkladů, rozhodnutí o certifikaci, vystavení a předání certifikátu

Zkušební orgán zašle (nebo předá osobně) dokumenty ze zkoušek administrativnímu pracovníku certifikačního orgánu. O vystavení certifikátu nebo o zamítnutí rozhodne vedoucí CO na základě připravených podkladů.

Žadatel má právo na kopie dokladů ze zkoušky (například kopie vyplněného formuláře F14, který obsahuje podepsaný text dohody o držení certifikátu).

6. Platnost zkoušky a certifikátu

Platnost zkoušky a certifikátu začíná rozhodnutím o certifikaci. Doba platnosti je určena v jednotlivých normách pro zkoušky svařečů.

V průběhu platnosti musí být certifikát každých 6 měsíců potvrzen osobou odpovědnou za svařečské činnosti v organizaci nebo zkušebním orgánem na základě dokladů, že svařeč pracuje v rozsahu uvedeném v certifikátu (viz. například článek 9.2 normy ČSN EN ISO 9606-1).

7. Pozastavení, odnětí nebo zrušení certifikátu

Pokud existují pochybnosti o schopnosti svařeče (držitele certifikátu) provádět svary, které splňují požadavky rozsahu kvalifikace, která je stanovena certifikátem, nebo dojde k porušení pravidel pro užívání certifikátu, certifikační orgán zastoupený zkušebním orgánem a po dohodě a ve spolupráci s oznamovatelem projedná a prošetří konkrétní pochybnosti. Pokud se prokáže pochybení, navrhne vedoucímu CO opatření. Svařeč bude vyzván k provedení navrženého opatření, které může být provedení nové zkoušky nebo odevzdání certifikátu.

8. Prodloužení platnosti certifikátu (recertifikace)

Způsob prodloužení certifikát je uveden v jednotlivých normách pro zkoušení svařečů. Po splnění všech podmínek je vystaven nový certifikát svařeče.

9. Vystavení duplikátu certifikátu

Duplikát certifikátu vydá certifikační orgán na základě písemné žádosti svařeče za poplatek dle platného ceníku.

10. Ustanovení pro zkoušky podle ČSN EN 12732+A1 (GAS)

Zkoušky svařeče probíhají stejným způsobem jako zkoušky podle ČSN EN ISO 9606-1 pouze s tím rozdílem, že svařeč svařuje v omezeném prostoru (viz článek 10.2 odst. 3 normy ČSN EN 12732+A1. Tato skutečnost bude uvedena na certifikátu, který je společný pro normu ČSN EN ISO 9606-1 a ČSN EN 12732+A1.

11. Odsouhlasení svařečů pro tlakových zařízení

Podrobné informace poskytneme na vyžádání.

12. Zpracování dat a ochrana údajů

Po dobu platnosti certifikátu a po dobu následujících 3 kalendářních let jsou dokumenty ze zkoušek uloženy v kanceláři střediska svařečů v Brně. Po ukončení archivační doby jsou skartovány bezpečným způsobem.

O žadateli shromažďuje a udržujeme následující údaje: jméno, příjmení, datum a místo narození, údaje o zkoušce.

13. Námitky a stížnosti

Postup je stanoven ve společné směrnici STAVCERTu Praha spol. s r.o. a STAVCERTu č. 4: Stížnosti a odvolání. Na vyžádání směrnici poskytneme.

Lhůta pro podání odvolání je 5 pracovních dní od doby, kdy byl žadatel informován o certifikačním rozhodnutí (o rozhodnutí vystavit certifikát nebo jej zamítnout). V případě, že žadatel v tomto termínu ústně informuje certifikační orgán o úmyslu podat odvolání, bude mu lhůta přiměřeně prodloužena pro administrativní řešení podání tohoto odvolání.

Správce dokumentu: Ing. Tomáš Florian

Schválil: Ing. Pavel Florian, statutární zástupce STAVCERT, dne 09.08.2021

Příloha - Text souhlasu s nakládáním s osobními údaji

Souhlasím se zpracováním mých osobních údajů (jméno, příjmení, datum a místo narození, kontaktní adresa) a údajů spojených se zkouškou svařečskou školou a zkušební organizací STAVCERT za účelem evidence vydaných certifikátů a osvědčení a za účelem komunikace s jejich držiteli. (datum a podpis žadatele)

Příloha - Text dohody o využívání certifikátu

Já (držitel tohoto certifikátu) potvrzuji, že:

- Kvalifikaci potvrzenou Certifikátem/ Certifikátem o schválení svařeče budu využívat korektně a zodpovědně a při případné stížnosti proti výkonu této činnosti oznámím tuto skutečnost certifikačnímu orgánu / UNO a budu s ním spolupracovat při řešení stížnosti;
- Nepoužiji certifikát/ certifikát o schválení svařeče zavádějícím nebo diskreditujícím způsobem;
- V případě pozastavení a vrácení certifikátu / certifikátu o schválení svařeče se již nebudu na tento certifikát odkazovat a nebudu používat jeho kopii;
- V průběhu platnosti certifikátu umožním certifikačnímu orgánu/ UNO nahlédnout do Certifikátu/ Certifikátu o schválení svařeče za účelem prověření dodržování podmínek stanovených čl.9.1. ČSN EN ISO 9606 / PED 2014/68/EU
- Certifikačnímu orgánu/ UNO ohlásím do jednoho měsíce změnu kontaktní adresy.

(datum a podpis žadatele)

Příloha 6 - Text prohlášení pracovníka STAVCERTu

PROHLÁŠENÍ

Ztotožňuji se s Politikou STAVCERTu a dalšími dílčími politikami uvedenými v Příručce kvality certifikačního orgánu č. 3026 vydané dne 16.12.2019 provádějící certifikaci osob (COP) a prohlašuji, že jsem byl seznámen s aktuální související dokumentací certifikačního orgánu č. 3026 a že budu dodržovat následující pravidla jednání:

- Zodpovědně a efektivně vykonávat všechny činnosti související s certifikací/schvalování svařečů pro PED v souladu s příslušnými právními a jinými předpisy.
- Oznámím vedoucímu COP STAVCERT/ zástupci řediteli UNO všechny skutečnosti a profesionální nebo soukromé zájmy, které by mohly negativně ovlivnit moji nestrannost při výkonu posuzování zejména nezapojení v žádných poradenských činnostech vztahujících se ke konkrétní organizaci v průběhu minimálně posledních dvou let.
- Nepřijmu žádný finanční obnos, dar ani žádnou výhodu od posuzované organizace, jejich představitelů, zkoušených a přezkušovaných pracovníků, jejich zástupců, či jiných zainteresovaných osob.
- Budu respektovat a trvale chránit důvěrnost všech informací, které o posuzované organizaci získám včetně všech dokumentů a ostatních informací, které obdržím nebo osobně zjistím v rámci posuzování, pokud se nejedná o přímý požadavek právních předpisů.
- Nebudu žádným způsobem jednat ke škodě a pověsti STAVCERT ani posuzované organizace, zkoušených a přezkušovaných pracovníků, jejich zástupců, či jiných zainteresovaných osob.
- V případě, že vznikne důvodné podezření z porušení těchto pravidel mou osobou, budu spolupracovat při jakémkoli šetření prováděném STAVCERTem nebo posuzovanou organizací.

V případě, že vznikne důvodné podezření z porušení těchto pravidel mou osobou, budu spolupracovat při jakémkoli šetření prováděném STAVCERT nebo posuzovanou organizací.

Příloha 7 (informativní) Kontakty

Kontaktní a poštovní adresa: STAVCERT, Veveří 102, 616 00 Brno, www.stavecert.cz

Vedoucí CO: Ing. Tomáš Florian, +420 607 856 386, svar@stavcert.cz,

Zástupce ředitele UNO: Ing. Tomáš Florian, +420 607 856 386, svar@stavcert.cz

Administrativní pracovník pro COP a UNO: Bc. Jan Kovařík, kovarik@stavcert.cz